

Agga berjist ímóti Big Brother

Hann er harðliga ímóti, at almennir myndugleikar siga okkum, hvussu vit skulu eta, brúka okkara pening ella uppala okkara børn. Seinastu mánaðirnar hevur Agga Niclasen, í eini røð av tíðargreinum, ávarað ímóti einari maktelitu, sum sambært honum, fegin vil sleppa at stýra privatlívinum hjá føroyingum.

Janus á Ryggi

Agga Niclasen, sum hevur lisið samfelagsfrøði í London og á Fróðskaparsetrinum, finst at tí, hann nevnið "frelstan elitu politikk". Hann lýsir seg sjálvan sum ein statskritiskan liberalist, og hann heldur ikki, at nakar politiskur flokkur í Føroyum veruliga umboðar liberalu virðini móttvegis tí, hann heldur vera eitt vaksandi alment eftirlit. Sambært honum situr ein elita í almenna geiranum, ið heldur, at borgaranum tørvar strangt eftirlit frá nøkrum útvaldum, ið vita betri enn pallega. Endamálið er ikki at tæna borgaranum, men at hava tamarhald á honum, er hann sannførdur um.

– Almennir stovnar vilja siga tær hvussu tú skalt eta, uppala tíni børn og ikki minst hvussu umhvørvisvinarligur tú skalt vera. Úrslitið verða ókritiskir undirsáttar, ið blint góðtaka tað myndugleikarnir siga, heldur hann sannførdur fyri.

Big brother kemur á gátt

"Tað rakar ikki tykkum hvør býr her!" vóru boðini, tá umboð frá Manntali komu á gátt hjá Agga Niclasen við spurnarbløðum eitt illfýsið novemberkvöld í 2011. Í spurnarblaðnum var eitt nú spurt hvussu nógv fólk vóru í húsi. Umboðini frá Manntali gjørdust heldur bilsin, vendu í hurðini, men lovaðu at venda aftur. Tí sambært lógini skuldi Agga Niclasen svara spurnarblaðnum frá Manntali. Men fyri hann var vitjanin eitt gylt høvið til politiska protest, ímóti tí hann sær sum ein vaksandi eftirlitsstat, ið fegin vil savna

sær vitan um borgaran, ið ikki tilkemur hóm.

Agga Niclasen gjørdi ikki mætari enn at venda sær til lögfrøðiliga ráðgevan hjá lögtinginum, fyri at vita um hann kundi vænta sær revsing fyri svarnoktan. Men niðurstøðan frá umboðsmanninum var, at ásetingin

mælti til broytingina, eitt signal út um, at fólk hava tørv á eftirlitið niður í minstu smálutir. Men hví halda vit altíð, at almennir myndugleikar vita betri enn vit sjálvi gera, spyr Agga Niclasen.

– Almennir myndugleikar halda veruliga, at borgarin ikki er førur fyri at taka

dømi um, at staturin fegin vil sleppa at hava eftirlit við privatlívinum hjá sínum borgarum. Hví skuldi henda vitan verið viðkomandi fyri ein almennan stovn? Hann svaraði tí fleiri spurningum við svarinum "er hesum stovni óviðkomandi".

Úrslitið tíðina aftaná

» Tað rakar ikki tykkum hvør býr her!" vóru boðini, tá umboð frá Manntali komu á gátt hjá Agga Niclasen við spurnarbløðum eitt illfýsið novemberkvöld í 2011

um svarskyldu helst var í stríð við europeiska manna-rættindasáttmálan. Hetta var ein lítill sigur á vegnum hjá Agga Niclasen, í sínum stríði ímóti eftirlitsstatinum.

Avtakið Ferðslutrygd

Avgerðin um at lækka loyvdu alkohol promillum frá 0,5 til 0,2, er sambært honum, eitt av nógvum dømunum um eftirlits-samfelagið.

– Hví er neyðugt við eini lóg ið sigur, at drekkur tú eitt einstakt glas av víni, kanst tú ikki koyra bil? At seta promillumarkið niður á 0,2 ger púrt ongan mun. Tey ið vilja koyra skít, gera tað framvegis. Hetta vísa royndir úr øðrum londum greitt. Lógin rakar tørturímóti tey mongu óseku, ið nú ikki kunnu koyra til Havnar aftaná eitt einsakt glas av víni til ein føðingardag úti á bygd, heldur Agga Niclasen fyri.

Sambært honum hevði lógarbroytingin onga veruliga ávirkan á trygdina á vegnum. Tvørturímóti sendir Ráðið fyri ferðslutrygd, ið

skilagóðar ella moralskar avgerðir, sær sjálvum og sínum næsta til egna besta. Av onkrari orsök halda hesir myndugleikar, at teir eru betri førir fyri at taka avgerðir fyri fólk. Stovnurin er tí bert ein av fleiri almennum stovnum, við uppgávu at ráðgeva og hava eftirlit, ið skuldi verið avtíkin, sigur hann.

Nær fara børnini til songar?

Gigni er stovnur undir heilsumálaráðnum, ið hevur til endamáls at fremja heilsu og trivnað fyri familjur og børn, eitt nú á skúlaøkinum. Men fyri Agga Niclasen, ið sjálvur hevur børn sum ganga í barnaskúla, gjørdist tað ovboðið, tá eina dóttur hansara bráðliga ein dag skuldi svara einum spurnarblað um heilsu og trivnað, har millum annað varð spurt, nær hon fór til songar um kvøldarnar. Tey flestu høvdu neyvan gjørt sær nakra stórvegis hugsan um hetta, men fyri Agga Niclasen er hetta enn eitt

gjørdist eitt støðugt samskifti millum Agga Niclasen og Gigni um hesi góðu spurnarbløð.

– Í roynd og veru ómyndugger Gigni foreldrini við at seta slíkar spurningar og fer útum sínar heimildir. Stovnurin átti at hildið seg til at kanna líkamligu heilsuna hjá børnunum og trivnaðin í skúlanum. Tað tilkemur teimum ikki, at hava eftirlit við uppalingini í heiminum. Er illgruni um, at barni liður undir vanrøkt heima, so hava vit barnaverndina at taka sær av slíkum málum, førir Agga Niclasen fram.

Et sunt, hugsa grønt

Men hava fólk ikki tørv á góðum ráðum og vegleiðingum? Er tað ikki skilagott, at serfrøðingar fortelja okkum um ferðslutrygd, barnauppalng og heilsugóðan mat, soleiðis at vit hava eitt betri vitanargrundarlag til at taka skilagóðar avgerðir? Seinnu árinu hava vit sæð eina røð av heilsufrøðiligum og grønum átøkum frá almennari síðu.

– Fólk vita væl, hvat er gott fyri tey. Men vandi er fyri, at staturin, við at fara við fólkum sum vóru tey undirsáttar, ið støðugt hava tørv á moralskum boðum, veruliga fær fólk at bera seg at sum vóru tey býtt. Tey allarflestu lurta eftir teimum, ið eru teimum næst, og hava ikki tørv á statsiblandan fyri at skipað gerandisdagin. Tað er alt ov lætt hjá væl løntum alment settum, at siga fólk at tey skulu keypa sær eina nýggja vaskimaskinu, ið er betri fyri umhvørvið, ella at keypa vistfrøðiligt, tí tað er heilsugott. Tey liva ofta eitt liv fjart frá veruliga gerandisdegnum hjá nógvum fólkum og átøkini eru einki minni enn misnýtsla av okkara skattapengum, sigur Agga Niclasen sannførdur.

Misskilt sosialisma

Í roynd og veru er Agga Niclasen socialist, vil hann vera við. Upprunaliga uppstóð sosialisman sum eitt beinleiðis mótrák ímóti statsvaldi og elitupolitikki. Nú er vent í holini og socialistarnir eru í parti við statinum. Hetta er sambært honum ein álvarsamur trupulleiki fyri vinstraveingin, ið hevur mist sín upprunaliga stats-

kritiska kant. Vælfærdarstaturin við javnaðarhugsjónini á odda, er farin aftur tann elituhugburð, ið franska kollveltingin gjørdi upp við. Politiska kjakið og kritikkurin er útskiftur við eitt serfrøðingaveldi, ið brúkar nógvar milliúnir uppá, at uppala fólk at vera korrekt – eta sunt, vera umhvørvisvinarlig og koyra børnini í song til tíðina.

– Gamli aðalin og prestastættin eru útskift við eitt serfrøðingaveldi. Við vísindaligum argumentum heldur elitan seg kunna siga, hvussu privatir borgarar skulu liva sín gerandisdag. Men vísind og politikkur eru hvør sítt. Almennir stovnar fara tí útum sínar heimildir, tá teir royna at koma við ásetingum um hvussu privatir borgarar skulu liva sítt liv, ávarar Agga Niclasen. Sambært honum er alment og kritiskt kjak um hvussu vit nýta serfrøði sum grundarlag fyri politikki betra loysnin. Og stundum er serfrøðin ikki egna sum grundarlag fyri politiskari støðutakan. Persónliga frælsi má altíð trumfra serfrøðingapolitik, leggur hann dent á.

» **Almennir myndugleikar halda veruliga, at borgarin ikki er førur fyri at taka skilagóðar ella moralskar avgerðir, sær sjálvum og sínum næsta til egna besta**